

Голові парламентського Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи
ТОМЕНКУ М. В.

Секретареві парламентського Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи
ЄДНАКУ О. В.

Шановний Миколо Володимировичу!

Шановний Остапе Володимировичу!

Міжнародна благодійна організація «Екологія-Право-Людина», ГО «Бюро екологічних розслідувань», ЕКГ «Печеніги» висловлюємо вам свою повагу та просимо вас звернути увагу на доцільність прийняття мораторію з проведення перевірок природоохоронного законодавства.

На сьогодні ми стурбовані радикальними рішеннями із мораторієм на екологічні перевірки, які вкрай негативно можуть вплинути на довкілля та здоров'я людей. До введення мораторію, ситуація з перевірками виглядала таким чином.

Державна екологічна інспекція України, в основному, оцінювала роботу обласних екологічних інспекцій за кількістю перевірок, штрафів, претензій, сум претензій та позовів, кількістю призупинок виробничої діяльності, про що свідчить інформація з сайту ДЕІ України <http://dei.gov.ua/menyu-3/2011-12-19-07-30-27/2013/1648-rezultaty-2013.html>:

за 2013 рік територіальними органами Держекоінспекції України на об'єктах державного нагляду (контролю) у частині додержання ними вимог природоохоронного законодавства проведено 91 тис. перевірок (з них планових – 58 тис. та позапланових – 33 тис.), що на 1,5 % більше від кількості перевірок, проведених за 2012 рік. З метою відшкодування збитків, відповідачам пред'явлено претензій та позовів на загальну суму 1 млрд. 278 млн. гривень, сума стягнутих до Державного бюджету України претензій та позовів склала 38,5 млн. гривень, що становить 3% від суми пред'явлених.

Згідно планів та звітів ДЕІ України кількість усіх показників перевірок, величезні суми штрафів, збитків, які в основному стосуються комунальних підприємств і які не можуть бути сплачені через відсутність коштів, не могли забезпечити охорону довкілля. Така позиція була плановою, а не спонукаючою до вжиття природоохоронних заходів. Наприклад, очисним спорудам, які скидають наднормативні скиди, нараховувалися мільйонні збитки, а очистка стоків, як не проводилася, так і не проводиться.

Щодо об'єктивності перевірок хочемо повідомити, що у кожній обласній екологічній інспекції працює більше 100 осіб. До прикладу, у Львівській області згідно штатного розпису на 2014 рік налічується 143 особи, з них більше половини працівників здійснює екологічний контроль на пунктах пропуску через державний кордон, з посадовим окладом головного спеціаліста 1218 гривень. Впродовж декількох років кожна інспекція не в змозі забезпечити інспекторів службовим автотранспортом, паливом, оплатою відряджень.

Після реорганізації територіальних органів ДЕІ Україну 2011 році районних інспекторів переведено в обласні екологічні інспекції, і у випадку виявлення порушень, наприклад у м. Яремче, інспектор з обласного центру - Івано-Франківська, для проведення перевірки повинен їхати в Яремче для здійснення перевірки.

При окладі 1218 грн., відсутності відрядження, транспорту та палива, якою може бути перевірка дотримання вимог природоохоронного законодавства.

Ми не підтримуємо вищенаведених кількісних підходів до екологічного контролю, але й стурбовані прийнятим парламентом Законом України "Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік», який передбачав мораторій на проведення перевірок, повна заборона яких породжуватиме вкрай негативні наслідки для довкілля.

Наприклад, Міжнародна благодійна організація «Екологія-Право-Людина» на початку листопада поточного року звернулася до КМУ для отримання дозволу на проведення перевірки щодо засмічення та зменшення площі озера на території Брюховицької селищної ради Львівської області, оскільки площа озера зменшувалася шляхом днопоглиблення та підсипання берегів сміттям (детальніше інформація http://vgolos.com.ua/news/za_samozahoplennya_ozera_v_bryuhovychah_vzvalasya_militsiya_162_570.html).

До цього часу дозволу на проведення перевірки ми не отримали, у випадку повного засмічення озера дозвіл чи розпорядження КМУ буде не актуальним.

Згідно внесених змін до законодавства, перевірки проводяться з дозволу Кабінету Міністрів України шляхом прийняття відповідного розпорядження або за заявою суб'єкта господарювання. Порядку отримання дозволу на проведення перевірок не розроблено та не затверджено до цього часу. За наявною інформацією за час мораторію до КМУ подано декілька десятків звернень щодо отримання дозволу на проведення екологічних перевірок по всій Україні. Таким чином, Україна плавно перейшла із понад **91 тис.** перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства за рік до **декількох десятків** за чотири місяці.

Розуміючи і усвідомлюючи необхідність запровадження на даний час мораторію на проведення перевірок контролюючими органами, одночасно висловлюємо своє переконання на необхідності прийняття рішення про можливість проведення перевірок дотримання природоохоронного законодавства та забезпечення збереження природного багатства України для майбутніх поколінь.

Ми погоджуємось щодо необхідності реформування системи екологічного контролю з метою усунення корупційних проявів та необґрунтованого тиску на підприємства. Однак, мораторій на здійснення контролю не повинен поширюватись на всі види контролю, які покликані забезпечувати безпеку для життя та здоров'я громадян та охорону довкілля.

У статті 16 Конституції України зазначається, що обов'язком держави є забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи - катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду Українського народу.

Забезпечення права на безпечне для життя та здоров'я довкілля у відповідності до ст. 50 Конституції є неможливим без створення та підтримки державою дієвих механізмів попередження та контролю.

Цього ж вимагає і Директива № 2010/75/ЄС про промислові викиди (всеохоплююче запобігання і контроль забруднень), імплементація якої передбачена Угодою про Асоціацію (<http://www.minjust.gov.ua/file/33301>)

Враховуючи вищенаведене, пропонуємо у законопроекті "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України (щодо податкової реформи)" не поширювати обмеження

- з 1 січня 2015 року на позапланові перевірки суб'єктів господарювання стосовно додержання ними норм екологічного законодавства

та не поширювати обмеження

- з 1 січня 2015 року на позапланові перевірки суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність пов'язану з підвищеною екологічною небезпекою, та здійснюють викиди/скиди забруднюючих речовин чи поводження з відходами, на перевірки дотримання норм законодавства з питань наявності дозволів (та ліцензій) на поводження з відходами та небезпечними речовинами, викиди/скиди забруднюючих речовин та використання природних ресурсів та дотримання умов цих дозволів, та суб'єктів господарювання в разі аварійних ситуацій або необхідності попередження чи усунення екологічної шкоди, внаслідок їх діяльності

Вважаємо також, що з огляду на необхідність забезпечити виконання закону про захист тварин від жорстокого поводження доцільно включити:

- Не поширювати обмеження з 1 січня 2015 року на перевірки суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність пов'язану з утриманням та поводженням з тваринами, на перевірки дотримання норм законодавства з питань захисту тварин від жорстокого поводження.

З цією метою просимо негайного ініціювання прийняття відповідної постанови КМУ «Про тимчасовий порядок проведення позапланових перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства», в якому передбачити:

1. Підстави проведення позапланових перевірок, звернення фізичних або юридичних осіб з фактами явних порушень природоохоронного законодавства, скеровані в територіальні органи Державної екологічної інспекції України, телефонограмою, поштою або факсограмою з фото матеріалом, результатами досліджень і ін. наочних матеріалів або фактів порушень, зокрема:
несанкціоноване використання природних ресурсів (гравію, бурштину, вугілля, водних і ін. ресурсів);
вилучення, відчуження земель лісгосподарського призначення та природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, водного фонду (прибережно-захисних смуг);
знищення природних ресурсів (несанкціоновані рубки, полювання, риболовля, знищення червонокнижних рослин та тварин);
несанкціоновані скиди та викиди забруднюючих речовин;
неправильне поводження з відходами, особливо з небезпечними;
спалювання небезпечних відходів;
несанкціоновані сміттєзвалища (від 1000 м³ і більше).
2. До позапланових перевірок залучаються представники юридичних, фізичних осіб, громадських організацій.
3. Рішення про проведення позапланової перевірки проводиться територіальними органами ДЕІ України.
4. Термін розгляду звернення та проведення перевірки – 1 день. У випадку необхідності проведення інструментально-лабораторного контролю термін розгляду звернення та проведення перевірки - 7 днів.
5. Результати проведення позапланової перевірки в день проведення перевірки висвітлюються на сайті територіальних органів ДЕІ України та скеровуються заявнику.
6. Для виключення зловживань з проведення позапланових перевірок створити сайт звернень та гарячу лінію у кожному територіальному органі ДЕІ України.
7. Забезпечити не рідше 1 разу на рік перевірки підприємств згідно переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку (Постанова КМУ від 28.08.2013 № 808).

З метою захисту та збереження довкілля закликаємо Вас, не накладати мораторію на проведення позапланових перевірок, ініціювати відповідну Постанову КМУ про проведення

позапланових перевірок та ініціювати реформи у сфері екологічного контролю та управління, виконання яких є Угоди про асоціацію України з ЄС (додаток XXX до глави 6 «Навколишнє природне середовище» розділу V «Економічне і галузеве співробітництво»). МБО «Екологія-Право-Людина», ГО «Бюро екологічних розслідувань» та ЕКГ «Печеніги» готові надати консультативну допомогу.

З повагою,
виконавчий директор
МБО «Екологія-Право-Людина»

Олена Кравченко

Голова ГО «Бюро екологічних розслідувань»

Дмитро Скрильніков

Голова ЕКГ «Печеніги»

Сергій Шапаренко